

แนวทางการพัฒนาบทบาทสตรี ขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

Approaches to Women's Status Development of Katong Subdistrict
Administrative Organization, Yaha District, Yala Province

บุษรา ทรัพย์ศิริ¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาความต้องการในการส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา 2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ด้วยการสัมภาษณ์ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีสตรีในพื้นที่ จำนวน ๖๖ คน โดยการสุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง มีการส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่ ดังนี้ 1) โครงการร้อยลูกบิดประดิษฐ์ เกิดผลทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่สตรีเข้ามามีส่วนร่วมน้อย เพราะสตรีบางรายมีภาระกิจในการดูแลบุตร ทำงานบ้าน งานสวน 2) โครงการส่งเสริมกิจกรรมสตรีกับวิถีชีวิต เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 ผลที่ได้รับทำให้สตรีมีส่วนร่วมในการรับความรู้และพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอาชีพเสริมมีรายได้ในครัวเรือน ปัญหาที่พบ สตรีแสดงบทบาทของตนได้น้อยมาก การนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้คนอื่นรับทราบจึงเกิดขึ้นได้น้อย 3) สตรีโครงการฝึกอบรมทักษะศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของกลุ่มสตรี เป้าหมายจำนวน 100 คน เดินทางไปที่จังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่ ในระหว่างวันที่ 7-9 พฤษภาคม 2556 เกิดผลดีที่สตรีสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในชีวิตจริง

คำสำคัญ: สตรี การส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรี

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น 40002 ประเทศไทย

Abstract

The objectives of this study were to investigate the community's need to promote women's status in Katong Sub-district, Yaha District, Yala District; and to examine ways to develop their role provided by Katong Sub-district Administrative Organization. The data were collected through interviews with a sample of 66 women in the area who were randomly chosen.

The results showed that the organization officers were aware and have stressed on the importance of promotion for women development. First, the bead weaving project was organized as to help them to increase their income. Nevertheless, few of them had joined the project as some had to take care their children, do household chores and farming. Next, the project for promotion of women's activities and lifestyles was also provided in accordance with the 2012 which caused them to participate and develop their professional skills which made them earn more. However, they did not perform well thus allowing less opportunity for them to spread knowledge about the skills to wider audience. Besides, a study tour project to other provinces (Songkhla, Trang & Krabi) was also provided for 100 women who lived in the area in order to increase their potentials. The project yielded positive impacts as they can apply what they have learned in real life.

Key words: Women, Promotion for Development of Women's Status

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติถึงความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และความเป็นธรรมในสังคม กรณีหญิง จึงให้มีสำนักงาน กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาสตรี การส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย การสร้าง ความเข้มแข็งของครอบครัว โดยกำหนดแนวนโยบาย มาตรการ กลไก การส่งเสริมสนับสนุนภาครัฐ และเอกชน ในการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนด เพื่อให้สตรีได้รับ การพัฒนาศักยภาพ การคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิ มีความเสมอภาค และเป็นธรรมทางสังคม และมุ่งสร้าง สถาบันครอบครัว ให้มีความมั่นคง เป็นปึกแผ่น เพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริมศักยภาพ ของหญิงและชาย ให้เป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาชุมชนและสังคม

การทบทวนการดำเนินการพัฒนาสตรีตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในการประชุมครั้งที่ 3 ซึ่งผลที่ได้ไม่บรรลุเป้าหมาย จึงกำหนดประเด็นที่น่าเป็นห่วงในการพัฒนาสตรี ไว้ 12 ประเด็น ดังนี้

1) สตรีกับความยากจน 2) การศึกษาและฝึกอบรมสตรี 3) สตรีและสุขภาพอนามัย 4) ความรุนแรงต่อสตรี 5) สตรีและความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ 6) สตรีและเศรษฐกิจ 7) สตรีในอำนาจและการตัดสินใจ 8) กลไกทางสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของสตรี 9) สิทธิมนุษยชนของสตรี 10) สตรีและสื่อ 11) สตรีและสิ่งแวดล้อม 12) เด็กผู้หญิง (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. สิทธิสตรี. [ออนไลน์] สืบค้นข้อมูลจาก <http://th.wikipedia.org/wiki/> (วันที่สืบค้น 2 มิถุนายน 2556)

ในสภาพปัจจุบันพบว่ายังมีจำนวนสตรีอีกจำนวนมากที่ถูกจำกัดบทบาทความเสมอภาค การไม่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่ดีพอและการขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของตน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาสตรีหรือผู้หญิง

ทั้งนี้มีการศึกษาของวิโรจน์ ฉิมดี (2550) ศึกษาการพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของสตรี ตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาของของอมรา อารีย์ (2550) ศึกษาเรื่องวิถีชีวิตมุสลิมกับเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาบ้านปิงหลวง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และนักวิชาการอีกหลากหลายที่มุ่งพัฒนาบทบาทสตรีให้มีเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคมประเทศชาติในองค์รวมต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ให้ความสำคัญกับสตรีในพื้นที่ และพยายามส่งเสริมสนับสนุนสตรีให้มีบทบาทมากขึ้น เป็นเพราะที่ผ่านมาพบว่า สตรีในพื้นที่จำนวนมากที่ถูกจำกัดบทบาทความเสมอภาค การไม่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่ดีพอและการขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของตน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาสตรีหรือผู้หญิง และโดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ใกล้ชิดกับประชาชน มองเห็นปัญหาดังกล่าวนี้ จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของสตรีในพื้นที่ได้ดีที่สุด มุ่งส่งเสริมการพัฒนาสตรีทั้งในด้านการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ สุขภาพอนามัย อาชีพ และความมั่นคงทางด้านรายได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ในการพัฒนานั้นจะต้องครอบคลุมถึงสตรีในทุกกลุ่มวัยคือวัยเด็ก วัยรุ่นทางการเมืองการปกครอง โดยการพัฒนานั้นจะต้องครอบคลุมถึงสตรีในทุกกลุ่มวัย คือวัยเด็ก วัยรุ่น เยาวชน วัยแรงงานและวัยสูงอายุ จากเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทสตรี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการในการส่งเสริมการพัฒนาด้านบทบาทสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาด้านบทบาทสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิดการส่งเสริมและพัฒนาสตรี

1. กรอบเรื่องสิทธิสตรีขององค์การสหประชาชาติ

แนวคิดที่ว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาศรี เป็นประเด็นที่มีการกล่าวถึงกันมายาวนานมาก ดังเห็นได้จากกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติที่ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2488 ที่ให้การยอมรับในความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และมองความเสมอภาคในแง่ของสิทธิมนุษยชนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดประชุมถึง 4 ครั้ง และในการประชุมแต่ละครั้งกำหนดเป้าหมายหลัก ดังนี้ ครั้งที่ 1 ปี พ.ศ. 2518 ณ กรุงแม็กซิโกซิตี ประเทศแม็กซิโก กำหนดเป้าหมายหลัก คือ ความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ ครั้งที่ 2 ปี พ.ศ. 2523 ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก ในการประชุมครั้งนี้ได้ทำความเข้าใจอย่างชัดเจนเรื่องความเสมอภาคว่า ความเสมอภาคในที่นี้ไม่ได้หมายถึงแต่ความเสมอภาคทางกฎหมายการจัดการเลือกปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงความเสมอภาคทางสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และโอกาสสำหรับสตรีในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งในฐานะผู้ได้รับประโยชน์และผู้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างจริงจังด้วย ครั้งที่ 3 ในปี พ.ศ. 2528 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดทศวรรษเพื่อสตรี โดยประมาณ ณ กรุงไนโรบี ประเทศเคนยา เป็นการทบทวนและประเมินความสำเร็จในการพัฒนาศรีที่ผ่านมา และสหประชาชาติได้มีมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women-CEDAW) และครั้งที่ 4 ระหว่างวันที่ 4-15 กันยายน พ.ศ. 2538 ณ กรุงปักกิ่ง มีการทบทวนการดำเนินการพัฒนาศรีตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในการประชุมครั้งที่ 3 ซึ่งผลที่ได้ไม่บรรลุเป้าหมาย จึงกำหนดประเด็นที่น่าเป็นห่วงในการพัฒนาศรี ไว้ 12 ประเด็น ดังนี้ 1) สตรีกับความยากจน 2) การศึกษาและฝึกอบรมสตรี 3) สตรีและสุขภาพอนามัย 4) ความรุนแรงต่อสตรี 5) สตรีและความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธ 6) สตรีและเศรษฐกิจ 7) สตรีในอำนาจและการตัดสินใจ 8) กลไกทางสถาบันเพื่อความก้าวหน้าของสตรี 9) สิทธิมนุษยชนของสตรี 10) สตรีและสื่อ 11) สตรีและสิ่งแวดล้อม 12) เด็กผู้หญิง

จากการเน้นเกี่ยวกับมิติหญิงชายได้นำเข้าสู่กระแสการพัฒนาหลัก ทำให้เกิดการตื่นตัวกันทั่วโลกในการพัฒนาสตรีในประเทศตนตามมิติของสหประชาชาติ ต่อไป (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2556). สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2556 .จาก เว็บไซต์ <http://th.wikipedia.org/wiki/>)

2. การพัฒนาสตรีแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals-MDG.)

การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เป็นการยืนยันหลักสากล เรื่องการพัฒนาที่มีคนเป็นศูนย์กลาง และการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน มีสาระสำคัญดังนี้ 1) เสรีภาพ โดยหลักชายหญิงมีสิทธิในการเลี้ยงดูบุตรของตนอย่างมีศักดิ์ศรี 2) ความเท่าเทียมกัน ชายหญิงจะต้องได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน 3) เอกภาพ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์น้อยสมควรได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับประโยชน์มากที่สุด 4) ชนดิธรรม มนุษย์ต้องให้ความเคารพซึ่งกันและกัน 5) ความเคารพต่อธรรมชาติ มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อคนรุ่นหลัง 6) ความรับผิดชอบร่วมกัน เป็นความร่วมมือแบบพหุภาคี ในการบริหารจัดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโลก ป้องกัน จัดการภัยคุกคามในโลก

3. แนวคิดว่าด้วยความเสมอภาคหญิงและชาย

หลักความเสมอภาคถือว่าเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกันในฐานะที่เป็นมนุษย์โดยมิต้องคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น ๆ อาทิ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด เป็นต้น

จากแนวคิดหลักความเสมอภาคในระบบสากลข้างต้นได้มีอิทธิพลต่อประเทศไทยในการกำหนดบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคเช่นกัน โดยก่อนการปฏิวัติการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 นั้นประเทศไทยไม่มีการนำหลักความเสมอภาคมาใช้แต่ประการใดซึ่งเห็นได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ทำโดยบุคคลบางกลุ่มเท่านั้นเมื่อคณะราษฎรทำการปฏิวัติจึงได้ร่างประกาศ 6 ประการซึ่งมีหลักความเสมอภาคอันเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามแม้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ.2475 จะมีได้กล่าวถึงหลักความเสมอภาคไว้โดยเฉพาะซึ่งก็น่าจะเป็นเพราะต้องการความรวดเร็วและมุ่งให้เป็นธรรมนูญฉบับชั่วคราวทั้งอีกคณะราษฎรเห็นว่าได้ยอมรับหลักความเสมอภาคไว้ในประกาศ 6 ประการซึ่งถือเป็นปฏิญญาแห่งกฎหมายรัฐธรรมนูญของสยามที่มีผลบังคับได้ตั้งเช่นรัฐธรรมนูญอยู่แล้วจึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติให้มีการซ้ำซ้อนแต่ประการใด แต่ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2475 นี้ก็เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติให้ชายและหญิงมีความเสมอภาคในการออกเสียงเลือกตั้งโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 14 ว่า “ราษฎรไม่ว่าเพศใด...ย่อมมีสิทธิออกเสียงลงมติเลือกผู้แทนหมู่บ้านได้.....” หลังจากนั้นก็มีรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับที่บัญญัติหลักความเสมอภาคไว้โดยชัดแจ้งโดยมักบัญญัติให้ประชาชน

ชาวไทยไม่ว่าเหล่าก้าเนิดหรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน⁷ แต่การใช้กฎหมายของไทยนับตั้งแต่ที่ได้มีการนำหลักความเสมอภาคมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับแรก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.(2556). สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2556 .จากเว็บไซต์<http://thaingo.org/writer/view.php?id=840>)

สถานการณ์การพัฒนาสตรีในประเทศไทย

แนวความคิดที่จะจัดตั้งองค์กรของผู้หญิงเริ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ.2468 โดยกลุ่มผู้หญิงที่ทำหนังสือชื่อ สตรีไทย ซึ่งจะออกไปในแนวสังคมสงเคราะห์ พยายามผลักดันจัดตั้งสมาคม “**อุปลักษณ์นารี**” เน้นการให้ความช่วยเหลือกับผู้หญิงที่ทำงานบริการทางเพศและกลุ่มผู้หญิงยากจน แต่ก็ไม่สามารถที่จะจัดตั้งองค์กรขึ้นมาในยุคนั้นได้ การจัดตั้งองค์กรประสบความสำเร็จขึ้นในปี พ.ศ. 2475 ชื่อว่า “**สมาคมสตรีไทยแห่งกรุงสยาม**” ซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มผู้หญิงชนชั้นกลางที่มีการศึกษา ผู้นำที่มีบทบาทคือ แรม พรหมโอบล ซึ่งเป็นเนติบัณฑิตหญิงคนแรกของไทย และใหญ่ คณะดิลก ซึ่งจบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่ประเทศฟิลิปปินส์และปริญญาโทจากสหรัฐอเมริกาสาขาเวชศาสตร์ องค์กรนี้ได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มบรรณารักษิณีของหนังสือพิมพ์ หญิงไทย ลักษณะขององค์กร “**สมาคมสตรีไทยแห่งกรุงสยาม**” นั้นต้องการที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มกรรมกรหญิง รวมถึงมีแผนที่จะจัดตั้งตั้งสมาคมกรรมกรหญิง และเปิดกว้างรับผู้หญิงที่ทำงานในอาชีพบริการทางเพศด้วย องค์กรสมาคมสตรีไทยแห่งกรุงสยามมีสำนักงานอยู่ที่สมาคมกรรมกรธรวาง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของขบวนการแรงงานไทยในยุคนั้น

วิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทสตรี ของ องค์กรบริหารส่วนตำบล กาดทอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่ตำบลกาดทอง จังหวัดยะลา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ แล้วนำมาสรุปเป็นข้อมูล และนำเสนอผลในลักษณะของการบรรยายความ

ผลการศึกษา

จากการศึกษาความต้องการในการส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาดทอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา พบว่า ปัจจุบันผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้ครอบครัวที่อาศัยอยู่ในตำบลกาดทองไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเต็มที่ ทำให้รายได้ที่มาจากเงินเจือของแต่ละครอบครัวลดน้อยลง ประกอบกับ ไม่กล้า

ออกไปประกอบอาชีพเพราะกลัวจะโดนทำร้าย อีกทั้ง ในกรณีสตรี ต้องมีภาวะรับผิดชอบในการเลี้ยงดูลูก ด้วยแล้ว จึงมีความต้องการเป็นอย่างยิ่งที่จะหารายได้มาช่วยจุนเจือครอบครัว ซึ่ง องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองจึงเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาอาชีพและบทบาทสตรีที่อยู่ในพื้นที่ โดยในการส่งเสริมให้กลุ่มสตรีได้พัฒนาความรู้และพัฒนาอาชีพเพื่อจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น

จากการศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา พบว่า การที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ได้ให้ความสำคัญกับ สตรีในพื้นที่ เป็นอย่างยิ่ง และมองว่าการทำงานด้านสตรีจำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนงานในลักษณะการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพของสตรีให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง จึงตระหนักและให้ความสำคัญกับการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสตรี โดยคำนึงถึงกลุ่มอายุ การส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ให้ความสำคัญกับสตรีในพื้นที่ และพยายามส่งเสริม สนับสนุนสตรีให้มีบทบาทมากขึ้น ที่ผ่านมามีการจัดโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทสตรี ดังนี้

โครงการร้อยลูกปัดประดิษฐ์

กลุ่มเป้าหมายเป็นครัวเรือน หมู่ที่ 2 จำนวน 20 ครัวเรือน ภายใต้งบประมาณ 15,000 บาท เกิดผลทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่พบมาจากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการของสตรีน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด เป็นเพราะสตรีบางรายมีภารกิจในการดูแลบุตร ทำงานบ้าน งานสวน

โครงการส่งเสริมกิจกรรมสตรีกับวิถีชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 จัดอบรมในวันที่ 14 มิถุนายน 2555 เป้าหมายสตรี 6 หมู่บ้าน จำนวน 120 คน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 30,000 บาท ผลที่ได้รับทำให้สตรีมีส่วนร่วมในการรับความรู้และพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอาชีพเสริมมีรายได้ในครัวเรือน ปัญหาที่พบ นั่นก็คือสตรีแสดงบทบาทของตนได้น้อยมาก การอบรมที่จะเป็นการนำเสนอความรู้ที่ตนได้รับเกิดขึ้นน้อยมาก สตรีไม่กล้าแสดงออก และไม่แสดงบทบาทของตนออกมาให้เป็นที่ปรากฏ การนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้คนอื่นรับทราบจึงเกิดขึ้นได้น้อย

สตรีโครงการฝึกอบรมทักษะศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของกลุ่มสตรี

เป้าหมายจำนวน 100 คน เดินทางไปที่จังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่ ในระหว่างวันที่ 7-9 พฤษภาคม 2556 เกิดผลดีที่สตรีสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในชีวิตจริง แต่การแสดงบทบาทสตรีจะมีน้อย สตรีจะไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณชน

สรุปผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติถึงความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย และความเป็นธรรมในสังคม เกิดสำนักงาน กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กรณีหญิง มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาสตรี การส่งเสริมความเสมอภาค ของหญิงและชาย การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว แม้วก่อนหน้านี้เมื่อหากแต่ในสภาพปัจจุบันพบว่ายังมีจำนวนสตรีอีกจำนวนมากที่ถูกจำกัดบทบาทความเสมอภาค การไม่ได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่ดีพอและการขาดโอกาสที่จะได้รับการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของสตรี

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ให้ความสำคัญกับสตรีในพื้นที่ และพยายามส่งเสริมสนับสนุนสตรีให้มีบทบาทมากขึ้น ที่ผ่านมามีได้จัดโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทสตรี มากมาย เกิดผลทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่พบมาจากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการของสตรีน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด จำเป็นที่ผู้วิจัยต้องศึกษาเรื่องการศึกษานโยบายการพัฒนาบทบาทสตรี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา โดยศึกษาวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาความต้องการในการส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา 2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรีของ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะลา จงหวัดยะลา

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ตระหนักและให้ความสำคัญกับการส่งเสริม สนับสนุนและ พัฒนาสตรี โดยคำนึงถึงกลุ่มอายุ เนื่องจากความแตกต่างกันทั้งปัญหาและความต้องการของสตรีในแต่ละกลุ่มวัย ย่อมส่งผลต่อแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาที่เหมาะสมและผลสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้คุณภาพและประสิทธิภาพให้บริการด้านต่าง ๆ แก่สตรีเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตามแนวทางที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำมาตรฐานการส่งเสริมการพัฒนาสตรีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาสตรีให้เป็นด้วยความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทสตรี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา ดำเนินการวิจัยในเขตพื้นที่ตำบลกาตอง จังหวัดยะลา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ แล้วนำมาสรุปเป็นข้อมูล และนำเสนอผลในลักษณะของการบรรยายความ

การส่งเสริมการพัฒนาบทบาทสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ให้ความสำคัญกับสตรีในพื้นที่ และพยายามส่งเสริมสนับสนุนสตรีให้มีบทบาทมากขึ้น ที่ผ่านมามีได้จัดโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทสตรี ดังนี้

โครงการร้อยลูกปัดประดิษฐ์

เป็นโครงการที่จะเพิ่มรายได้ในครัวเรือนให้กับสตรีในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายเป็นครัวเรือนหมู่ที่ 2 จำนวน 20 ครัวเรือน ภายใต้งบประมาณ 15,000 บาท เกิดผลทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่พบมาจากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการของสตรีน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนด เป็นเพราะสตรีบางรายมีภารกิจในการดูแลบุตร ทำงานบ้าน งานสวน

โครงการส่งเสริมกิจกรรมสตรีกับวิถีชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชุมชน ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี 2555 จัดอบรมในวันที่ 14 มิถุนายน 2555 เป้าหมายสตรี 6 หมู่บ้าน จำนวน 120 คน ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 30,000 บาท ผลที่ได้รับทำให้สตรีมีส่วนร่วมในการรับความรู้และพัฒนาอาชีพตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีอาชีพเสริมมีรายได้ในครัวเรือน ปัญหาที่พบ นั่นก็คือสตรีแสดงบทบาทของตนได้น้อยมาก การอบรมที่จะเป็นการนำเสนอความรู้ที่ตนได้รับเกิดขึ้นน้อยมาก สตรีไม่กล้าแสดงออก และไม่แสดงบทบาทของตนออกมาให้เป็นที่ปรากฏ การนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้คนอื่นรับทราบจึงเกิดขึ้นได้น้อย

สตรีโครงการฝึกอบรมทักษะศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของกลุ่มสตรี

เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มสตรีในพื้นที่ให้มีประสบการณ์ มุมมองความคิดที่เพิ่มขึ้น เป้าหมายจำนวน 100 คน เดินทางไปที่จังหวัดสงขลา จังหวัดตรัง และจังหวัดกระบี่ ในระหว่างวันที่ 7-9 พฤษภาคม 2556 เกิดผลดีที่สตรีสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในชีวิตจริง แต่การแสดงบทบาทสตรีจะมีน้อย สตรีจะไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อที่สาธารณชน

การศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทสตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา สอดคล้องกับผลการศึกษาคณะพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของสตรีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่อนันต์ จังหวัดเชียงใหม่ ของวิโรจน์ ฉิมดี (2550) พบว่า หน่วยงานของรัฐและเอกชน สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสถาบันการเงินที่ต้องสนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้สตรีมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องวิถีชีวิตมุสลิมกับเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาบ้านปิงหลวง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ของอมรา อารีย์ (2550) พบว่ามุสลิมมีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในครอบครัว ภายในชุมชน และเพื่อนบ้าน อีกทั้งมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกันทั้งในกลุ่มมุสลิมด้วยกันและกับชาวไทยพุทธ และสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเทศบาลตำบลภาชี อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ของเฉลียว เกษจันทร์ทิวา (2553) พบว่า 1. ประชาชนเห็นด้วยว่าเทศบาลตำบลภาชีมีสภาพการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับประชาชนที่เป็นสตรีในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง 2. ประชาชนมีความคาดหวังว่าเทศบาลตำบลภาชีมีการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกับองค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

จากการศึกษาในคราวต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอการศึกษา ดังนี้

1) การศึกษาการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีโดยอาจศึกษาทั้งในระดับ หมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ จังหวัด และระดับชาติได้ โดยการศึกษาภายใต้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดสรรเงินในการพัฒนาบทบาทสตรีทั้งที่ผ่านมาจวบจนปัจจุบัน รวมถึงศึกษาผลการดำเนินการพัฒนา ช่วยเหลือสตรี

2) การศึกษาผลการพัฒนาบทบาทของสตรีต่อชุมชน ด้วยเหตุว่า จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าสตรีส่วนใหญ่ ไม่ได้ได้รับการศึกษา จนจบปริญญา จะศึกษาในระดับชั้นประถมเท่านั้น จึงไม่มีความรู้ในการพัฒนาตนเอง และครอบครัว สตรีส่วนใหญ่ แต่งงานตั้งแต่อายุน้อย และต้องเลี้ยงดูลูกอยู่ที่บ้านจึงไม่มีเวลาในการเข้ารับการฝึกอบรม มีเงินทุนสนับสนุนไม่เพียงพอ ยังไม่มีอาคาร สถานที่ ที่เหมาะสม ในการฝึกอบรมการส่งเสริมอาชีพกลุ่มสตรี ไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัย ในการผลิตบรรจุภัณฑ์ ไม่มีตลาดรองรับ เมื่อผลิตสินค้าออกมาแล้ว จะจำหน่ายได้เฉพาะคนในตำบล หรือหมู่บ้านเท่านั้นจำเป็นต้องศึกษาต่อเนื่องในเรื่องนี้

เอกสารอ้างอิง

(วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี.สิทธิสตรี.[ออนไลน์]สืบค้นข้อมูล จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>

(วันที่สืบค้น 2 มิถุนายน 2556)

วิโรจน์ ฉิมดี.(2550). ศึกษาการพัฒนาอาชีพเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของสตรี ตามแนวคิด

เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลบ้านสหกรณ์ กิ่งอำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

อมรา อารีย์ .(2550).ศึกษาเรื่องวิถีชีวิตมุสลิมกับเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาบ้านปิงหลวง

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่